

Motion till riksdagen 2025/26:112

av **Angelica Lundberg (SD)**

Förstärkt skydd och ökade befogenheter för ordningsvakter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur ordningsvakter kan ges förstärkt skydd och ökade befogenheter och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ordningsvakter spelar en avgörande roll i trygghetsarbetet i Sverige, i kollektivtrafiken, på krogar, vid domstolar och i offentliga miljöer. Trots detta är yrkesgruppen i dag bristfälligt skyddad och saknar flera hjälpmedel som andra myndigheter redan använder.

Yrkesgruppen är en av de mest utsatta i landet, med frekventa hot- och våldssituationer. Enligt AFA Försäkring är risken att utsättas för hot eller våld 13 gånger högre än för genomsnittet i arbetslivet. SCB:s arbetsmiljöstatistik visar att skador och sjukskrivningar orsakade av våld ökat kraftigt inom bevakningsbranschen. Försäkringskassan rapporterar att många ordningsvakter blir långtidssjukskrivna efter knivattacker, misshandel eller svåra psykiska påfrestningar. Redan 2003, efter mordet på en ordningsvakt i Stockholm, förordade en haverikommission att OC-spray (Oleoresin Capsicum) skulle införas som skyddsmedel. I flera europeiska länder har ordningsvakter sedan länge tillgång till OC-spray, där det visat sig vara ett effektivt och icke-dödligt skyddsmedel. Många allvarliga incidenter hade sannolikt kunnat förebyggas om ordningsvakter haft OC-spray. Det bör därför utredas om en möjlighet för ordningsvakter att, efter utbildning och under tydlig tillsyn av Polismyndigheten, kunna bära OC-spray ska införas.

Ordningsvakter utsätts ofta för spottloskor av personer som de agerar mot. Polisen, Kriminalvården och Kustbevakningen har möjlighet att använda spotthuva i undantagsfall, för att bland annat skydda sig från allvarliga infektioner och för att ha kontroll i agiterade situationer. Det är rimligt att utreda om samma möjlighet kan ges till

ordningsvakter. Då spotthuva är ett integritetsintrång och kan utgöra risk för kvävning bör möjligheten användas restriktivt, vara förenad med tydliga villkor och endast utföras av den som har lämplig utbildning. Även möjligheten till krav på överfallslarm bör undersökas.

En medlemsundersökning bland över 2 200 ordningsvakter (2025) visar att 97 procent hellre skulle arbeta under statlig eller kommunal anställning än inom den privata bevakningsbranschen. Skälen är en osäker arbetsmiljö, brist på utrustning och svaga möjligheter till arbetsmiljöskydd. Det finns därför skäl för regeringen att se över möjligheten att anställa ordningsvakter direkt inom offentliga verksamheter, särskilt i kollektivtrafik och domstolar, där behovet av trygghet är särskilt stort.

Ordningsvakter är en oumbärlig del av Sveriges trygghetsarbete. Utan rätt skydd och utrustning riskerar de både sin egen och allmänhetens säkerhet. Regeringen bör därför utreda hur ordningsvakter kan få de befogenheter och skyddsmedel som krävs för att de ska kunna utföra sitt viktiga uppdrag på ett tryggt och ändamålsenligt sätt.

Angelica Lundberg (SD)